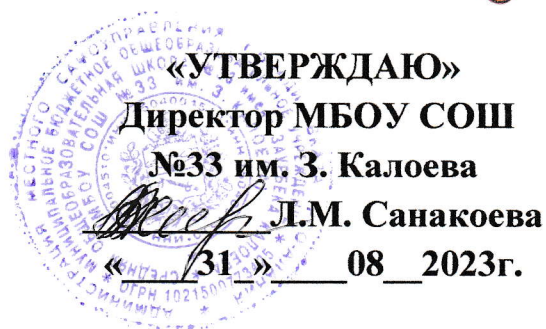

Обсуждено и принято
на заседании МО
учителей гуманитарных наук
МБОУ СОШ №33 им. З. Калоева
Протокол №1 от «31»08. 2023г.

Рабочая программа по родному языку

10 класс

Преподаватель:

Цаллагова А.Б.

СОГЛАСОВАНО

Зам. директора по УВР

Павлова В.В.

Владикавказ

Тематикон пълан 10 къл. (къуыри 1 сах., æдæппæтæй - 34 сах., уыдонæй 2 сах. – контролон куыстытæ)

Урочы номыр	Темæ	Урочы мидис	Скъоладзауты архайды хуызтæ
Фонетикæ. Графика. Орфографи. Ныхасы културæ (4 с.)			
1.	Фонетикæ. Мыртæ æмæ дамгъæты бастдзинад. Орфоэпи	<p>Мыртæ æмæ дамгъæты бастдзинад.</p> <p>Орфоэпи.</p> <p>Æмхæлæсон мыртæ <i>дз, ц, з, с</i>-йы растдзурынад ирон литературон æмæ дыгурон литературон æвзæгты.</p> <p>Уырыссаг æмхæлæсонтæ æмæ хæлæсонты растдзурынад æрбайсгæ дзырдты.</p>	<p>Хæлæсон æмæ æмхæлæсон мырты миниуджыты тыххæй чиныджы раиртæст бакæсын.</p> <p>Æвиппайдон æзылангон æмхæлæсон мыртæ дзурын ахуыр кæнын.</p> <p>Æмбарын кæнын дзырдты растфыссынад.</p> <p>Фæлтæрын дзырдтæ дæргъвæтинæй кæсыныл фæлхатгонд дамгъæтимæ.</p> <p>Хæлæсонты æууæлтæ иронау æмæ дыгуронау бæрæг кæнын.</p> <p>Барын æмæ æмбарын кæнын дзырды мырон æмæ дамгъон арæст</p> <p>Растдзурынады нормæты тыххæй раиртæст кæсын.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Уырыссаг æвзагæй ист дамгъæтæ ирон алфавиты æмæ сæ пайдакæнынад ирон æвзаджы.</p> <p>Дзырдты морфологион арæст.</p>	<p>Радзурын уырыссаг æвзагæй ист дамгъæтæй пайдакæнынады тыххæй.</p> <p>Бæрæг кæнын дзырдты морфологион арæст.</p>

		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Удварны хæзнатæ. 1-аг дæлтемæ: «Ды дæ мæ цин, мæ цардамонд Фыдыбæстæ...» (Кочысаты Мухарбег).</p> <p>Скъуыддзаг Джыккайты Ш. иу уацæй: «Фыдыбæстæ æмæ адæмы сæраппонд тох кæнын»</p>	<p>Тексты сæйраг хъуыды æмбарын кæнын.</p> <p>Бацæттæ кæнын рефераттæ темæтæй «Ирон фыссынады историйæ», «Чи уыдис Анахарсис?»</p> <p>Текстæн сæргонд хъуыды кæнын, пылан ын аразын фæрстыты хуызы æмæ йæ уыцы пыланмæ гæсгæ дзурын.</p> <p>Тексты стиль бæрæг кæнын æмæ аргументтæ хæссын.</p>
2.	Хъæлæсон æмæ æмхъæлæсон мырты ивдзинадтæ. Орфографи. Орфограммæ. Орфографийы принциптæ	<p>Æмхъæлæсон æмæ хъæлæсон мырты ивдзинадтæ ныхасы.</p> <p>Орфограммæ æмæ растфыссынады тыххæй дзурын.</p> <p>Орфографийы принциптæ.</p>	<p>Чиныджы темæимæ баст теори кæсын æмæ йæ дзурын.</p> <p>Бæрæг кæнын хъæлæсон æмæ æмхъæлæсон мырты ивдзинадтæ ныхасы.</p> <p>Амонын орфограммæтæ æмæ æмбарын кæнын дзырдты растфыссынад.</p> <p>Цæттæ кæнын диктант фыссынмæ.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Фонетикон æвзæрст.</p> <p>Фарстон æмæ разæнгардгæнæн хъуыдыйæдтæ.</p> <p>Диалог.</p>	<p>Аразын диалогтæ.</p> <p>Этикон ныхæсты мидис æмæ сæ пайда кæныны уавæртæ æмбарын кæнын.</p> <p>Фарстон æмæ разæнгардгæнæн хъуыдыйæдтæ раст хъæлæсы уагæй кæсын.</p> <p>Фонетикон æвзæрст кæнын.</p>
		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Удварны хæзнатæ. 2-аг дæлтемæ: «Адæймаджы ном кад æмæ радимæ хæссын.»</p> <p>Скъуыддзаг Санаты Уарийы таурæгъ</p>	<p>Текст кæсын, сæргонд ын хъуыды кæнын.</p> <p>Бæрæг кæнын тексты темæ æмæ идейæ.</p> <p>Тексты мидисимæ баст фæрстытæн æххæст дзуæппытæ дæттын.</p>

		«Бæтæйы фырттæ»-й	Базырджын ныхæстæй иуы тыххæй хъусынгæнинаг фыссын.
3.	Уæнг. Цавд. Цавды æгъдæуттæ.	Дзырдтæ уæнгтыл дих кæнын. Цавд æвæрыны æгъдæуттæ ирон æвзаджы. Цавды хицæндзинадтæ дыгурон литературон æвзаджы.	Темæимæ баст раиртæст чиныджы кæсын. Дзырдты дихдзинад уæнгтыл æмбарын кæнын. Дзырдтыл цавд æвæрыны æгъдæуттæ зæрдыл лæууын кæнын. Амынд дзырдты нысаниуджытæ дзырднатмæ гæсгæ æмбарын кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Вазыгджын дзырдты арæст. Ныхасы хуызтæ: таурæгъ, æрфыст, хи хъуыдыты загъд (тæрхæттæ). Аивдон-нывгæнæн мадзæлттæ.	Æмбарын кæнын тексты вазыгджын дзырдты арæст. Бæрæг кæнын зæгъинагты хуызтæ æмæ сæ морфологион арæст.
		<i>Ныхасы рæст</i> Удварны хæзнатæ. 3-аг дæлтемæ: «Сылгоймаджы æфсарм, намыс æмæ рæсугъдзинад» Скъуыдзæгтæ Плиты Х. поэмæ «Сæлимæт» æмæ Барахъты Г. кадæг «Азджериты Куыцкк»- æй	Тексты темæ бæрæг кæнын æмæ йын сæргонд дæттын. Текстæй фыссын, литературон архайæджы бакаст æмæ удыхъæд амонæг дзырдтæ Сылгоймаджы фæлгонц фыссын бæлвырд литературон уацмысмæ гæсгæ, пайда кæнын æрфыст æмæ тæрхæттæй.

4.	Акцентуалон къордтæ.	Акцентуалон къордтæ ирон æвзаджы, сæ арæзт.	Акцентуалон къордтæ арæзты тыххæй чиныджы теоретикон æрмæг бакæсын æмæ йæ дзурын. Цавды æвæрд дзырдты къордты æмбарын кæнын. Диктормæ (ахуыргæнæгмæ) хъусын æмæ ахуыр кæнын литературон ныхас диалектон æмæ æндæр ныхасæй иртасын. Раст кæнын орфографион рæдыдтытæ, амонын орфограммæтæ æмæ æмбарын кæнын дзырдты растфыссынад.
		Фæлхат кæнын Ныхасы хæйттæ æмæ хъуыдыйады уæнгтæ зæрдыл лæууын кæнын, цæмæй раст амынд цæуа акцентуалон къордты арæзт. Мивдисæджы здахæнтæ.	Бæрæг кæнын мивдисæджы здахæнтæ.
		Ныхасы рæзт Лæгдзинады бæрæггæнæнтæ Скъуыддзæгтæ Барахъты Г. «Азджериты Куыцкк»-æй æмæ Брытъиаты Е. «Дыууæ хойы»-йæ.	Тексты темæйы тыххæй хи хъуыдытæ дзурын, хатдзæгтæ кæнын. Бæрæг кæнын текстты мидисы æвæрд патриотон æмæ этикон хъуыдытæ. Цыбыр хъусынгæнинаг фыссын нæлгоймаджы удварны тыххæй.
Лексикæ. Фразеологи. Ныхасы культу­рæ (14 с.)			
5.	Лексикæ. Дзырдты бастдзинад кæрæдзиимæ сæ мидисмæ гæсгæ	Лексикайы æмбарынад. Дзырдты бастдзинад кæрæдзиимæ сæ мидисмæ гæсгæ. Термин «культу­рæ»-йы нысаниуæг.	Æвзаджы дзырдуатон сконд. Дзырды лексикон нысаниуæг. Бæрæг кæнын дзырды бынат хъуыдытæ, æнкъарæнтæ зæгъыны, сæ бастдзинад

			кæрæдзиуыл ныхасы мидаг. Культурæйы æмбарынады тыххæй чиныджы раиртæст кæсын æмæ йæ дзурын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Дзырдбасты хуызтæ сæйраг дзырды морфологион арæзмæ гæсгæ.	Амонын дзырдбасты хæйтты лексикон æмæ морфологион арæст.
		<i>Ныхасы рæст</i> Ирон национ культурæ: нывкæнынад Тугъанты Махарбег æмæ Хъотайты Гришамæ гæсгæ фыст текст «Хетæгкаты Леуаны фырт Къоста- нывгæнаг».	Тексты пълан аразын æмæ йæ уыцы пъланмæ гæсгæ дзурын. Тексты стиль бæрæг кæнын. Тексты бындурыл диалог аразын. Нывгæнагæй интервью исын æмæ йæ фыссын.
6.	Лексикон бастдинады фæрæзтæ тексты хъуыдыйæдты æхсæн	Дзырдтæ тексты хæйттæ бæттынæн. Темæ амонаг дзырдты ивынад тексты хæйтты: номивæгæй, синонимон дзырдæй кæнæ лексикон фæлхатæй.	Тексты хæйттæ бæттыны лексикон мадзæлттæ амонин. Дзырдтæн синонимтæ фыссын. Дзырдты орфограммаæтæ æмбарын кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Зæрдыл лæууын кæнын тексты хæйттæ бæттыны лексикон фæрæзтæ: номивджытæ, лексикон фæлхат, синонимтæ. Этикетон сидæнтæ.	Бæрæг кæнын тексты темæ амонаг дзырдты хуызтæ. Ног терминтимæ зонгæ кæнын. Этикетон сидæнтæ зæрдыл лæууын кæнын. Этикетон диалог аразын.
		<i>Ныхасы рæст</i> Нарты кадджыты темæ ирон нывкæнынады	Тексты пълан аразын æмæ йæ дзурын уыцы пъланмæ гæсгæ. Тексты бæрæг кæнын удварнимæ баст хъуыды, хи

		Дзантиаты Анатолийы уырыссаг текстай төлмацгонд текст.*	аргъ ын дэттын, тәрхәттәй пайдагәнгәйә. Иу нывгәнаг кәна скульпторы тыххәй ныффыссын хъусынгәнинаг. Архайын диалогты.
7.	Дзырдты лексикон нысаниуәг. Дзырдты тематикон кьордтә	Дзырдты лексикон әмә грамматикон нысаниуджытә. Дзырдты лексикон әмә грамматикон нысаниуджыты бастдзинад. Дзырдты тематикон кьордтә.	Дзырдты бастдзинад сә мидис, нысаниуджытә әмә тематикон кьордтәм гәсгә әмбарын кәнын. Дзырдты тематикон кьордты тыххәй чиньджы теори кәсын. Дзырды лексикон әмә грамматикон нысаниуджыты бастдзинад амоньн.
		<i>Фәлхат кәнын</i> Хъуыдыйады әмхуызон уәнгтә иугәнаг дзырдтә. Терминтә.	Дзырдты лексикон әмә грамматикон нысаниуджытә әмбарын кәнын. Хъуыдыйады әмхуызон уәнгтә әмә иугәнаг дзырдтә амоньн. Официалон, әхсәнадон- политикон, экономикон әмә әфсәддон терминтә бәрәг кәнын.
		<i>Ныхасы рәзт</i> Рәвдауән дзырдтә Әмдзәвгәтә: Абайты Эдуард «Мә хъәбысмә 'рбаппар, / Мә хъәбул дәхи» әмә Дауырә «Арәх әрымысын...».	Уацмысы сәйраг хъуыды бәрәг кәнын. Рәвдауән дзырдты хуызтә амоньн, сә ахадьндзинад сын бәрәг кәнын. Реферат цәттә кәнын ләвәрд темәйә. Бәрәг кәнын тексты стилон арәзт.
8.	Иунысаниуәгон әмә бирәнысаниуәгон дзырдтә. Метафорә. Метоними	Иунысаниуәгон әмә бирәнысаниуәгон дзырдтә. Метафорә әмә	Дзырды комкоммә әмә ахәсгә нысаниуджытә зәрдыл ләууын кәнын. Чиньджы бакәсын

		метоними, сæ хицæнгæнаен миниуджытæ. Дзырдты растфыссынад.	теоретикон æрмæг æмæ йыл æрдзурын. Æмбарынгæнаен дзырдутмæ гæсгæ амоның дзырдты бирæнысаниуæгад. Миногонтæ æмæ мивдисджыты растфыссынадимæ орфограммæтæ амонын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Аивадон-нывгæнаен мадзæлтты хуызтæ.	Аивадон-нывгæнаен мадзæлттæ зæрдыл лæууын кæнын, тексты сæ амонын.
		<i>Ныхасы рæст</i> Ирон адæмон зарджытæ Цæрукъаты А. æмдзæвгæ «Зарæг. Ирон адæмон музыкайы тыххæй текст.*	Æмбарын кæнын тексты æвзæджы арæст. Текстæн сæргонд æвзарын. Тексты мидисмæ фæрстытæ дæттын. Агурын тексты ирон адæймаджы идеалтæ амонæг скъуыддзаг.
9.	Æвзæджы темæ: Омонимтæ.	Омонимты хуызтæ, сæ хицæндзинæдтæ. Бирæнысаниуæгад æмæ омоними.	Омонимты тыххæй чиныджы теоретикон æрмæг бакæсын. Омонимты хуызтæ амонын. Орфографион рæдыдтытæ раст кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Дзырды лексикон ныснауæг. Орфограммæтæ.	Дзырдбæстытæ аразын омонимтимæ. Орфограммæтæ бæрæг кæнын.
		<i>Ныхасы рæст</i> Ирон героикон зарджыты æвзаг Абайты Васомæ гæсгæ фыст текст «Ирон героикон зарджыты æвзаг». «Плиты Иссæйы зарæг»	Фæрстыты хуызы тексты пылан аразын. Пыланмæ гæсгæ тексты мидисыл дзурын.

10.	Æвзаджы темæ: Синонимтæ. Градаци	<p>Синонимтæ, сæ рахицæнгæнаен æууæлтæ. Синонимты хуызтæ (лексикон, фразеологион, грамматикон).</p> <p>Синонимты хæстæ тексты.</p> <p>Градаци, йæ равзæрд æмæ хæстæ тексты.</p>	<p>Синонимты хуызты тыххæй чиныджы теоретикон æрмаг баæсын.</p> <p>Лексикон, фразеологион æмæ грамматикон синонимтæ æвзарын.</p> <p>Синонимты мидис æмбарын кæнын.</p> <p>Синонимон рæнхъыты амонын синонимты хуызтæ.</p> <p>Синонимты хицæнгæнаен миниуджытæ бæрæг кæнын.</p> <p>Градацийы теори амонын.</p> <p>Уацмысы амонын æвзагон æмæ контекстуалон синонимтæ.</p> <p>Морфологион æвзæрст кæнын.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Аивадон-нывгæнаен мадзæлттæ: метафорæ, эпитет, абарст, олицетворени.</p>	<p>Æмдзæвгæты амонын аивадон-нывгæнаен мадзæлттæ, сæ хæстæ.</p>
		<p><i>Ныхасы рæст</i></p> <p>«Бæрзонд ном у – хæстон лæппу, салдат!» (Джусойты Нафи)</p> <p>Æмдзæвгæтæ: Хетæгкаты Къ. «Салдат», Джусойты Н. «Салдат», Дарчиты Д. «Уый фæдтон æз».</p>	<p>Æмдзæвгæты мидис кæрæдзиуыл барын, бæрæг сын кæнын сæ мидис æмæ сæ 'взаджы æууæлтæ.</p> <p>Уацмысы хъуыды бæрæг кæнын.</p>
11.	Антонимтæ. Антитезæ. Оксюморон	<p>Антонимтæ. Æвзагон æмæ контекстуалон антонимтæ.</p> <p>Антитезæ.</p> <p>Оксюморон.</p>	<p>Зонгæ кæнын чиныджы амынд теоретикон раиртæстытимæ.</p> <p>Æвзагон æмæ контекстуалон антонимты хицæндзинад æмбарын кæнын.</p> <p>Дзырдты растфыссынадыл</p>

			<p>кусын.</p> <p>Антитезæ æмæ оксюморон амонын.</p> <p>Лексикон æвзæрст кæнын.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Хъуыдыйады грамматикон бындур.</p> <p>Орфографийы морфологион принцип.</p>	<p>Тексты темæимæ баст дзырдтæ бæрæг кæнын.</p> <p>Морфологион принципмæ гæсгæ фыст дзырдтæ амонын.</p>
		<p><i>Ныхасы рæст</i></p> <p>Хидарыны уаг</p> <p>Айларты И. «Хи дарыны уаг».</p> <p>Джыккайты Ш. æмдзæвгæ «Дыуадæс дзырды»</p>	<p>Фæрстыты хуызы тексты пълан аразын.</p> <p>Пъланмæ гæсгæ тексты мидис дзурын.</p> <p>Тексты этикон хъуыды хи ныхæстæй æмбарын кæнын.</p>
12.	Æвзаджы темæ: Æрбайсгæ дзырдтæ	<p>Æрбайсгæ дзырдтæ.</p> <p>Бындурон æмæ æрбайсгæ дзырдтæ.</p> <p>Æрбайсгæ дзырдтæ чиныгон ныхасы.</p>	<p>Бындурон æмæ æрбайсгæ дзырдты тыххæй теоретикон æрмæг зæрдыл лæууын кæнын.</p> <p>Курдиат амонæг этикетон ныхæстæ фыссын.</p> <p>Аразын æрбайсгæ æмæ бындурон дзырдтæ разæфтуантæ æмæ фæсæфтуанты фæрцы.</p> <p>Æрбайсгæ дзырдты мидис æмбарын кæнын.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Терминтæ.</p> <p>Æрбайсгæ дзырдты растдзурынад æмæ растфыссынад.</p>	<p>Терминты мидис бæрæг кæнын.</p> <p>Дзырдты равзæрды тыххæй хъусынгæнинаг цæттæ кæнын.</p>
		<p><i>Ныхасы рæст</i></p> <p>Ирон музыкалон аивад</p> <p>Тексттæ: «Ирон музыкалон аивад».</p>	<p>Текстæн сæргонд хъуыды кæнын.</p> <p>Тексты пълан аразын.</p> <p>Пъланмæ гæсгæ дзурын</p>

		<p>Ситохаты С. «Хуры тынтæ – хъисфæнды хъистæ».</p> <p>Сиукъаты Н. наукон текстæй скъуыддзаг.</p>	<p>тексты сæйраг мидис.</p> <p>Тексты амонин метафорæтæ æмæ олицетворенитæ.</p> <p>Текстæн бæрæг кæнын йæ лексикайы хуызтæ.</p> <p>Аразын диалог курдиаты ныхæстимæ.</p>
13.	Диалектизмтæ	<p>Литературон æмæ диалектон ныхас.</p> <p>Диалектизмтæ, сæ арæзт æмæ хæстæ.</p>	<p>Диалектон дзырдты бынат иумæйагадæмон æвзаджы æмбарын кæнын.</p> <p>Диктормæ (ахуыргæнагмæ) хъусын æмæ ахуыр кæнын литературон ныхас диалектон æмæ æндæр ныхасæй иртасын.</p> <p>Дыгурон дзырдты мидис æмбарын кæнын.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Аивгæнаг-нывгæнаг мадзæлттæ.</p> <p>Диалог.</p> <p>Этикетон ныхæстæ.</p>	<p>Аивадон-нывгæнаг мадзæлтты нысан тексты амонин.</p> <p>Диалогтæ аразын, этикетон ныхæстæй пайдагæнгæйæ.</p>
		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Бинонты фарн</p> <p>Текстæ: Дзаболаты Х. «Фыдæлтæ æмæ мах».</p> <p>Абайты Э. «Уæ ныхасы фарн уадзут!»</p>	<p>Удварны домæнтæ амонин.</p> <p>Тексты иртасын аивадон-нывгæнаг мадзæлттæ.</p>
14.	Сæрмагонд лексика. Терминтæ æмæ профессионализмтæ	<p>Сæрмагонд лексика, терминтæ æмæ профессионализмтæ.</p> <p>Терминтæ ирон æвзаджы.</p>	<p>Сæрмагонд лексика, терминтæ æмæ профессионализмты хицæндзинæдтæ амонин.</p> <p>Терминты тыххæй хъусынгæнинаг фыссын.</p> <p>Тексты темæ æмæ дæлтемæтимæ баст дзырдты къордтæ æмæ сæ</p>

			бастдзинадтæ бæрæг кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Æрхæцæн нысæнтты æвæрд хъуыдыйады иртæстгонд уæнгтимæ æмæ домгæвазыгджын хъуыдыйады.	Æрхæцæн нысæнтты æвæрд æмбарын кæнын. Терминты морфологион арæзт амонын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Ирыстоны æрдз Газет «Рæстдзинад»-æй дыууæ текстæ æрдзы тыххæй. Скъуыддзаг Хъазиты М. радзырдæй.	Текстæн сæргонд хъуыды кæнын. Бæрæг кæнын тексты стиль. Тексттæ кæрæдзиуыл барын æмæ сын се 'взагон хицæндзинадтæ æмбарын кæнын.
15.	Зæронд æмæ ног дзырдтæ	Зæронд дзырдтæ ирон æвзаджы. Активон æмæ пассивон дзырдут. Ног дзырдтæ. Авторон ног дзырдтæ.	Зæронд æмæ ног дзырдтæ бæрæгтæнæнтæ амонын. Алыхуызон дзырдарæзтон мадзæлтты фæрцы хъæугæ дзырдтæ аразын. Ног дзырдты равзæрд бæрæг кæнын дзырдуатмæ гæсгæ. Лексикон æвзæрст кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Синонимтæ, антонимтæ, æрбайсгæ дзырдтæ, диалектон дзырдтæ, сæрмагонд лексика.	Текстæ агурын рацыд æрмæгимæ баст дзырдтæ æмæ сæ æмбарын кæнын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Балц Шотландимæ Журнал «Лиза»-йæ текст «Эдинбург: XIV æнусы – цыма вулканыл!»*	Реферат фыссын амынд темæйæ иуыл. Текстæ мидисимæ баст фæрстытæн æххæст дзуæппытæ дæттын. Æрбайсгæ дзырдты тæлмац ирон æвзагмæ æмбарын

			кæнын.
16.	Котролон куыст		
17.	Æнгом дзырdbæстытæ	<p>Уæгъдибар æмæ æнæуæгъдибар дзырdbæстытæ.</p> <p>Æнгом дзырdbæстытæ.</p>	<p>Уæгъдибар æмæ æнæуæгъдибар дзырdbæстытæ иртасын.</p> <p>Уæгъдибар дзырdbæстытæй ахæсгæ нысаниуæджы пайда кæнын.</p> <p>Æнгом дзырdbæстыты тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл лæууын кæнын.</p> <p>Æндæр æвзæгтæй æрбайсгæ æнгом дзырdbæстытæ амонин.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Дзырdbæстытæ, сæ арæзт.</p> <p>Æрхæцæн нысæнттæ хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты.</p> <p>Дефис æвæрыны æгъдæуттæ.</p>	<p>Æрхæцæн нысæнтты æвæрд тексты æмбарын кæнын.</p> <p>Дзырдты растфыссынад дзургæйæ амонин.</p>
		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Ирыстоны æрдз. Хъолайы цъити</p> <p>Малиты Х. уацæй скъуыддзаг «Хъолайы цъити».</p> <p>Газет «Рæстдзинад»-æй ист текст «Хъелы цад».</p> <p>Скъуыддзаг Хъуылаты С. радзырд «Номылус»-æй</p>	<p>Тексты лексикон-стилистикон анализ кæнын.</p> <p>Тексты фæлгонцджын дзырдты мидис æмбарын кæнын.</p> <p>Амонин дзургæ нихасы дзырдтæ æмæ æнгом дзырdbæстыты хæстæ тексты.</p> <p>Бацæттæ кæнын хъусынгæнинаг чызджы æгъдауы тыххæй.</p> <p>Уацхъуыд фыссын æхсæнадон-политикон темæйыл.</p>

18.	Фразеологион синонимтæ, антонимтæ, омонимтæ	Фразеологион синонимтæ, антонимтæ æмæ омонимтæ. Фразеологион иуæгты стилистикон миниуджытæ.	Фразеологион синонимтæ, антонимтæ æмæ омонимты тыххæй раиртæст кæсын. Æнгом дзырдбæстыты стилистикон миниуджытæ æмбарын кæнын.
		Фæлхат кæнын Синонимтæ æмæ антонимтæ, омонимтæ. Æрхæцæн нысæнтты хуызтæ.	Æрхæцæн нысæнтты æвæрд тексты æмбарын кæнын.
		Ныхасы рæст Ирыстоны зæххы хъæздыгдзинадтæ Беруаты Б. «Нæ зæххы хъæздыгдзинадтæ». Барысбиты Б. текст газет «Рæстдзинад»-æй.	Фразеологион здæхтыты хæстæ нихасы æмбарын кæнын. Текст хи нихæстæй дзурын. Тексты бындурыл диалог аразын. Текстæн сæргонд хъуыды кæнын.
Литературон æвзаг. Стилистикæ. Ныхасы культурæ (6 с.)			
19.	Литературон æвзаг æмæ йæ нормæтæ	Литературон æвзаджы æмбарынад, йæ нормæтæ. Литературон æвзаджы кодификаци. Æмбарынадтæ: фысгæ æмæ дзургæ нихас, нихас кæныны сферæтæ, монолог æмæ диалог.	Литературон æвзаг æмæ йæ нормæты тыххæй чиныджы теоретикон æрмæг кæсын æмæ йæ дзурын. Дзургæ нихасы фæрæзты бынат фысгæ текстты бæрæг кæнын. Литературон æмæ стилистикон нормæты бастдзинад æмбарын кæнын. Монолог æмæ диалогы тыххæй дзурын.
		Фæлхат кæнын Ныхасы стили æмбарынад. Вазыгджын	Стилистикон рæдыдтыты хуызтæ амонын æмæ раст кæнын. Вазыгджын хъуыдыйæдтæн

		хъуыдыйады арæзт.	схемæтæ аразын.
		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Национ парк «Алани»</p> <p>Беруаты Б. æмæ Сабаты А. уацхъуыд «Национ парк «Алани»-йæ скъуыддзаг.</p> <p>Тохсырты Къ. «Æнарзæт къахинагтæ».</p> <p>Скъуыддзæгтæ тексттæй: Барахъты Г. радзырд «Тæлмац»-æй æмæ Биазырты Къ. наукон уацæй.</p>	<p>Бæрæг кæнын тексты стилон бæрæггæнæнтæ амонæг фæрæзтæ.</p> <p>Аивадон æмæ наукон текстты хицæндзинадтæ амонын.</p> <p>Тексты конспект фыссын.</p> <p>Литературон нормæты хæлд æмбарын кæнын.</p> <p>Интервьюйы арæзт æмбарын кæнын.</p>
20.	Стилистика æмæ нихасы культуæ	<p>Стилистика æмæ нихасы культуæйы предмет, сæ бастдзинад.</p> <p>Фæрæзты стилистика æмæ функционалон стилистика.</p> <p>Стилистикон нысаниуæг: функционалон-стилистикон æмæ æнкъарæнджын-аргъгæнæн.</p>	<p>Ахуырадон текстимæ зонгæ кæнын.</p> <p>Æмбарын кæнын нихасы культуæйы бынат адæмы царды.</p> <p>Стилистика æмæ нихасы культуæйы бастдзинадыл дзурын.</p> <p>Дзуапп дæттын теоретикон æрмæгимæ баст фæрстытæн.</p> <p>Терминты мидис æмбарын кæнын дзырдурæтæм гæсгæ.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Ныхасы стильты хуызтæ ирон æвзаджы.</p> <p>Реферат.</p>	<p>Тексты стилон арæзт æмбарын кæнын.</p>
		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Ирыстоны æрдз. Цæгат Ирыстоны æхсæрдзæнтæ</p> <p>Тексттæ: Хъуысаты Г. «Цæгат Ирыстоны</p>	<p>Тексты мидис дзурын æмæ йæ цыбыргондæй фыссын.</p> <p>Тексты жанр æмæ стиль бæрæг кæнын æмæ йын йæ миниуджытæ нывардæн.</p> <p>Реферат фыссын темæйæ «Функционалон стильтæ</p>

		<p>æхсæрдзæнтæ».</p> <p>Газет «Рæстдзинад»-æй текст æрдзы тыххæй.</p> <p>Хъайтыхъты А.</p> <p>«Хæдзары хицау».</p>	ирон æвзаджы».
21.	<p>Ирон лексикаæ æмæ фразеологион иуæгты стилистикон миниуджытæ.</p> <p>Дзырды стилистикон нысаниуæджы æмбарынад.</p>	<p>Ирон лексикаæ æмæ фразеологион иуæгты стилистикон миниуджытæ.</p> <p>Чиныгон æмæ дзургæ ныхасы лексикаæ.</p> <p>Стилистикон (кæнæ функционалон-стилистикон) нормæйы фарст.</p> <p>Дзырдты стилистикон бæрæггæнæнтæ.</p>	<p>Чиныджы лæвæрд теоретикон æрмæгимæ зонгæ кæнын.</p> <p>Дзырдтæ амоньы сæ стилистикон бæрæггæнæнтæм гæсгæ.</p> <p>Ныхасмæ хъусгæйæ, иртасын стилистикон мадзæлттæ æмæ сæ хæстæ.</p> <p>Дыгурон дзырдтæ зæрдыл бадарын.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Синонимон рæнхъ.</p>	Синонимон рæнхъы семантикон-стилистикон синонимтæ бæрæг кæнын.
		<p><i>Ныхасы рæст</i></p> <p>Ирон удыконд</p> <p>Скъуыддзаг</p> <p>Хъайтыхъты А.</p> <p>радзырдæй.</p>	<p>Тексты мидисимæ баст хæслæвæрдтæ æххæст кæнын.</p> <p>Ирон адæймаджы удварны миниуджыты тыххæй ныхас кæнын.</p> <p>Дзырдтæй сæ стилистикон миниуджытæм гæсгæ пайда кæнын.</p>
22.	Чиныгон æмæ дзургæ ныхасы фразеологион иуæгтæ	<p>Чиныгон æмæ дзургæ ныхасы фразеологион иуæгтæ.</p> <p>Иумæйаглитературон æмæ, стилистикон нысаниуæг (æмæ ахуырст) кæмæн ис, ахæм дзырдтæ æмæ фразеологион иуæгтæ. сæ бынат ныхасы.</p> <p>Стереотипон æвзагон мадзæлттæ.</p>	<p>Дзургæ ныхас æмбарын, зонын æй цыбырæй æмæ æххæстæй дзырын.</p> <p>Æнгом дзырдбæстыты стилистикон миниуджытæ амоньы.</p> <p>Удварнон æмæ этикон æмбарынадты тыххæй хи хъуыдытæ дзырын, тексты æрмæгыл æнцойгæнгæйæ.</p>

		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Ныхасы стильтæ.</p> <p>Ныхасы хæйттæ</p>	<p>Чиныгон æмæ дзургæ ныхасы лексикайы морфологион арæзт бæрæг кæнын.</p>
		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Æфсæддон намыс</p> <p>Текст «Æфсæддон намыс».*</p> <p>Таурæгъ «Кодзырты Таймураз»-æй скъуыддзаг.</p>	<p>Тексты пълан аразын.</p> <p>Пъланмæ гæсгæ тексты мидис дзурын.</p> <p>Тексты бындурыл диалог аразын.</p> <p>Этикетон ныхæстæ текстмæ гæсгæ амонин.</p> <p>Диалог монологæй ивын.</p>
23.	Дзырдты æнкъарæнджын- экспрессивон нысаниуæг	<p>Дзырдты æнкъарæнджын- экспрессивон нысаниуæг.</p> <p>Æнкъарæнджын- экспрессивон дзырдты бынат функционалон стильты.</p>	<p>Темæимæ баст теоретикон æрмæг чиныджы бакæсын æмæ йæ хайгай радзурын.</p> <p>Тексты æнкъарæнджын- экспрессивон фæрæзтæ агурын, сæ хæстæ сын æмбарын кæнын.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Æрхæцæн нысæнттæ æмхуызон æмæ иртæстгонд уæнгтимæ.</p>	<p>Æрхæцæн нысæнттæ æвæрын хъуыдыйæдты æмхуызон æмæ иртæстгонд уæнгтимæ.</p>
		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Ирыстоны намысы лæгтæ. Абайты Васо</p> <p>Махæмæтты А. «Зынаргъ Васо!»</p> <p>Скъуыддзаг Эдмон Ростаны хъæбатырон комеди «Сирано де Бержерак»-æй.</p>	<p>Текст радзурын фæрстытæм гæсгæ.</p> <p>Тексты мидис æмæ нывæфтыддзинады æууæлтæ бæрæг кæнын зæгъинагимæ бастæй.</p> <p>Текстæн сæргонд хъуыды кæнын, йæ мидисыл ын ныхас кæнын.</p> <p>Текстты стильтæ бæрæг кæнын.</p> <p>Диалогтæ ивын монологон ныхасæй.</p> <p>Цыбыр очерк ныффыссын зындгонд адæймагыл.</p>

24.	Этикетон ныхас	Этикет. Этикетон ныхас. Этикетон ныхæсты къордтæ. Этикетон ныхæсты хуызтæ ирон бинонты царды.	Ахуырадон текстимæ зонгæ кæнын этикетон ныхасы тыххæй. .Этикетон ныхасы нормætæ амонын. Паралингвистикон мадзæлтты тыххæй дзурын.
		Фæлхат кæнын Æрбайсгæ дзырдтæ. Мивдисæджы здæхæнтæ æмæ афонтæ.	Æрбайсгæ дзырдты хуызтæ бæрæг кæнын. Мивдисæджы формæты ахадындзинадыл дзурын.
		Ныхасы рæзт Сæ нæмттæ цæрдзысты мыггагмæ. Леонардо да Винчи Цæрукъаты А. æмдзæвгæ «Леонардо да Винчи»-йæ скъуыддзаг. Малиты В. «Леонардо да Винчи». Текст нарты кадджытæй «Æвдзæрæны хæст».	Тексты пълан аразын æмæ йæ уыцы пъланмæ гæсгæ дзурын. Текст цыбыргондæй фыссын. Цыбыр хъусынгæнинаг фыссын иу зындгонд нывгæнæджы тыххæй. Тексты хæйттæ бæттæг дзырдтæ амонын. Комкоммæ загъд курдиаты ныхæстæ зонын ивын фæрссаг хуызы загъд курдиаты ныхæстæй. Аразын диалог этикетон ныхæстимæ. Дзурын этикетон ныхæсты нысаны тыххæй абоны царды. Хуынды гæххæтт фыссын.
Морфемика. Морфологи. Орфографи. Ныхасы культура (9 с.)			
25.	Морфемика. Морфемæты хуызтæ	Морфемика. Морфемæты хуызтæ. Дзырдарæзт – æвзагзонынады хицæн хай. Ног дзырдтæ аразыны фæрæзтæ.	Морфемæты тыххæй теоретикон æрмæг зæрдыл лæууын кæнын. Дзырды арæзт æмæ дзырдарæзæн мадзæлттæ бæрæг кæнын. Раст амонын дзырдтæ

		Морфемæты стилистикон æууæлтæ.	аразыны хуызтæ. Дзырдæн кæнын морфемон æвзæрст.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Дывæргонд æмхъæлæсонты растфыссынад. Аффиксты хуызтæ.	Чиныгон æмæ дзургæ ныхасы дзырдтæ аразыны аффикстæ амонин.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Ирыстоны намысы лæгтæ. Хъантемыраты бæхылхъазджытæ Текст В. Марсяновскийы чиныгæй «Кантемировцы» (тæлмац*).	Текст дих кæнын мидисджын хæйттыл æмæ алы хайæн дæр бæрæг кæнын йæ сæйраг хъуыды. Текстимæ баст хъуыдытæ æмæ æнкъарæнтыл дзурын.
26.	Морфологи. Ныхасы хæйттæ ирон æвзаджы. Сæрмагонд ныхасы хæйтты грамматикон категоритæ. Хауæнты нысаниуджытæ	Морфологи. Ныхасы хæйттæ ирон æвзаджы. Ныхасы хæйтты грамматикон категоритæ. Хауæнты нысаниуджытæ.	Сæрмагонд æмæ æххуысгæнæг нихасы хæйтты хуызтæ, сæ нысаниуæг æмæ грамматикон категоритæ æмбарын кæнын. Номдары хауæнты нысаниуджыты тыххæй раиртæст бакæсын æмæ йæ радзурын. Амонин дыгурон æвзаджы тасындзæджы хицæндзинæдтæ.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Номдарты бирæон нымæцы арæзт ирон æвзаджы. Географион нæмтты растфыссынад.	Ныхасы хæйтты хуызтæ амонин. Æмбарын кæнын номдарты бирæон нымæц аразынимæ баст орфограммæтæ. Географион нæмтты растфыссынад гуырынон хауæны.

		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Киноаивад Ирыстоны</p> <p>Тексттæ: Цогойты В. «Дæуджыхъæуы кинематограф сæдæ азы размæ».</p> <p>Черчесты Хъ. «Кинорежиссер Уалыты Владимир».</p>	<p>Текст фæрстытæм гæсгæ дзурын.</p> <p>Реферат фыссын иу ирон кинорежиссеры тыххæй.</p> <p>Фыссын цыбыр сочинени-тæрхæттæ, амонин дзы тезис, бæлвырдгæнæн, хатдзæг.</p>
27.	Мивдисæг. Миногми æмæ фæрссагми	<p>Мивдисæг.</p> <p>Мивдисæджы ифтынндзæг.</p> <p>Мивдисæджы грамматикон формæтæ.</p> <p>Вазыгджын мивдисджытæ, мивдисæджы вазыгджын æмæ разæнгардгæнæн формæтæ.</p> <p>Мивдисæджы æнаивгæ æмæ æнаæцæсгомон формæтæ.</p> <p>Миногми æмæ фæрссагми.</p> <p>Миногмион æмæ фæрссагмион здæхтытæ.</p>	<p>Темæимæ баст теоретикон раиртæст чиныджы кæсын.</p> <p>Мивдисæджы æбæлвырд формæты грамматикон миниуджытæ бæрæг кæнын.</p> <p>Мивдисджытæн сæ грамматикон формæты хуызтæ æмбарын кæнын.</p> <p>Миногми æмæ фæрссагмийы морфологион æууæлтæ æмæ синтаксисон хæстæ амонин.</p> <p>Миногмион æмæ фæрссагмион здæхтытæ ирон æвзаджы.</p> <p>Дыгурон æвзаджы мивдисджыты ифтынндзæджы хицæндзинаедтæ амонин.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Вазыгджынгонд хъуыдыйæдтæ.</p>	<p>Æрхæцæн нысæнттæ æвæрыны æгъдæуттыл дзурын.</p>
		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Хосгæнæн кæрдæджытæ</p> <p>Тексттæ: Газет «Рæстдзинад»-æй («Бæхы рагъы хос», «Хъæдгæмттæн, цæфтæн», «Фæткъуы: аппæй цъары онг»).</p> <p>Тотров В.К. «О</p>	<p>Аивадон тексты хæйттæ бæттæг æвзагон мадзæлттæ агурын æмæ æмбарын кæнын.</p> <p>Текст тæлмац кæнын ирон æвзагмæ.</p> <p>Æрхæцæн нысæнтты æвæрд амонин.</p> <p>Тексты сæйраг хъуыды</p>

		<p>народной медицине Осетии».</p> <p>Скъуыддзаг Мамсыраты Д. радзырд «Райгуырæн бæстæ»-йæ.</p>	<p>æмбарын кæнын.</p> <p>Хъусынгæнинаг цæттæ кæнын хосгæнаг кæрдæджыты тыххæй.</p>
28.	<p>Мивдисæджы бындуртæ.</p> <p>Мивдисæджы разæфтуантæ æмæ сæ нысаниуджытæ</p>	<p>Мивдисæджы бындурты хуызтæ, сæ аразæг фæсæфтуантæ.</p> <p>Мивдисæджы разæфтуанты хуызтæ æмæ сæ функцитæ.</p>	<p>Мивдисæджы бындурты хуызты тыххæй чиныджы кæсын æмæ йæ дзурын.</p> <p>Ивгъуыд афоны мивдисджыты растфыссынад æмбарын кæнын.</p> <p>Разæфтуанты хуызтæ ирон æвзаджы æмæ сæ функцитæ зæрдыл лæууын кæнын.</p> <p>Бæрæг кæнын мивдисæджы здæхæнты хæстæ.</p> <p>Амонын разæфтуанты хуызтæ дыгурон литературон æвзаджы.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Мивдисæджы разæнгардгæнæн æмæ æнаæцæсгомон формæтæ.</p>	<p>Мивдисджыты разæнгардгæнæн æмæ æнаæцæсгомон формæты аразтыл дзурын.</p>
		<p><i>Ныхасы рæст</i></p> <p>Разамынд дæттыны сусæгдзинæдтæ</p> <p>Цалдæр тæлмацгонд скъуыддзаджы В.П. Шейновы чиныгæй «Скрытое управление человеком»: «Æз дæн иннæ сылгоймæгты хуызæн», «Джавахарлал Неру»* æ. инн.</p> <p>Текст «Александр Македонский».</p>	<p>Цыбыр хъусынгæнинаг фыссын разамынд дæттыны тыххæй.</p> <p>Интонацийы алы хуызтæй пайда кæнын амонын.</p> <p>Кæрæдзи фæрстытæн дзуапп дæттын.</p> <p>Текст ирон æвзагмæ тæлмац кæнын.</p>

29.	Мивдисæджы афонтæ æмæ здæхæнты нысаниуджытæ	Мивдисæджы афонтæ æмæ здæхæнтæ, сæ нысаниуджытæ Мивдисæджы формæты растфыссынад.	Темæимæ баст теорийыл дзурын чиниджы æрмæджыбындурыл. Мивдисæджы грамматикон формæтæ бæрæг кæнын. Мивдисджыты формæты растфыссынад амонын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Зæгъинаджы арæзт. Вазыгджынгонд хъуыдыйæдты хуызтæ. Стилистикон фигурæтæ.	Зæгъинаджы хуызтæ фæлхат кæнын. Æрхæцæн нысæнтты æвæрд æмбарын кæнын. Стилистикон фигурæты хуызтæ зæрдыл лæууын кæнын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Фыды фарн мæрдтæм нæ цæуы Мыртазты Б. æмдзæвгæтæ «Æгъдауы кадæг» æмæ «Фыды фарн». Мыртазты Б. «Лæг». Хъодзаты Æ. æмдзæвгæ «Æфсарм». Плиты Г. трагеди «Чермен»-æй скъуыддзаг.	Тексты æвæрд этикон æмбарынадтыл дзурын. Хи хъуыдытæ дзурын (фыссын) лæджы фарны тыххæй. Тексты мидис æмæ æвзагон арæзты тыххæй дзурын. Тексты аивадон-нывгæнæн мадзæлттæ æмæ стилистикон фигурæты хæстæ бæрæг кæнын. Диалогон нихасæй монологон нихас аразын.
30.	Æххуысгæнæг ныхасы хæйттæ	Æххуысгæнæг ныхасы хайы æмбарынад. Æххуысгæнæг ныхасы хæйтты хуызтæ æмæ лексикон-грамматикон миниуджытæ.	Æххуысгæнæг ныхасы хæйтты хуызтæ æмæ грамматикон хæстæ бæрæг кæнын. Морфологион æвзæрст кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Вазыгджын хъуыдыйадæн схемæ аразын.	Бæрæггонд дзырдты морфологион арæзт æмбарын кæнын.

		<p><i>Ныхасы рæзт</i></p> <p>Ничи нæ фæрох, ницы нæ фæрох</p> <p>Калоты Х. «Карз хæст райдыдта».</p> <p>Цæгæраты М. «Уæлахизы уалдзæг».</p> <p>Джусойты Н. æмдзæвгæтæ «Гыцци, фыссыс...», «Гыццимæ».</p> <p>Дарчиты Д. æмдзæвгæ «Хæстон хо».</p> <p>Джыккайты Къ. æмæ Баситы М. уацæй скъуыддзаг «Уæлахиздзаутæ».</p>	<p>Тексты хъуыды æмбарын кæнын.</p> <p>Хъусынгæнинаг фыссын амынд темæйæ.</p> <p>Тексттæ кæрæдзиуыл барын æмæ сын сæ иумæйаг æмæ хицæнгæнæг æууæлтæ æмбарын кæнын.</p> <p>Текстты нывгæнæн-ирдгæнæн мæдзæлттæ агурын æмæ сын сæ хæстæ æмбарын кæнын.</p>
31.	Бæттæгтæ	<p>Бæттæгтæ.</p> <p>Бæттæгты хуызтæ сæ нысаниуæгмæ гæсгæ.</p> <p>Бæттæг дзырдтæ.</p> <p>Æмбарынгæнинаг дзырдтæ.</p>	<p>Бæттæгты тыххæй чиныджы теоретикон æрмæг кæсын æмæ йæ дзурын.</p> <p>Бабæттæг бастдзинады æмæ домгæ бастдзинады бæттæгтæ.</p> <p>Бæттæгтæ бæрæг кæнын хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты.</p> <p>Бæттæг дзырдтæ æмæ æмбарынгæнинаг дзырдты хуызтæ æмæ функцитæ амонын.</p> <p>Вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын æмæ æвзарынмæ арæхсын.</p> <p>Вазыгджын хъуыдыйадæн схемæ аразын.</p>
		<p><i>Фæлхат кæнын</i></p> <p>Вазыгджын хъуыдыйад.</p> <p>Æрхæцæн нысæнттæ хуымæтæг æмæ вазыгджын</p>	<p>Æрхæцæн нысæнтты æвæрд æмбарын кæнын синтаксисон арæзтыты.</p>

		хъуыдыйæдты.	
		<i>Ныхасы рæзт</i> Мадаелон æвзаг Æмдзæвгæтæ: Хъодзаты Æ. «Ирон дзырд» æмæ Джусойты Н.. «Уарзоны монолог» Айларты И. æмбисæндтæ.	Текстæн сæргонд хъуыды кæнын. Кæрæдзи фæрстытæн дзуапп дæттын. Хи хъуыдытæ дзурын æмæ фыссын мадаелон æвзаджы тыххæй. Реферат фыссын амынд темæйæ.
32.	Хайыгтæ. Модалон дзырдтæ	Хайыгтæ, сæ диыхæнынад сæ нысаниуæгмæ гæсгæ. Модалон дзырдты нысаниуджытæ.	Хайыгты хуызтæ амонин. Модалон дзырдтæ хайыгтæй хицæн кæнын. Хайыгтæ æмæ модалон дзырдты хæстæ тексты (ныхасы) бæрæг кæнын.
		<i>Фæлхат кæнын</i> Ныхасы хайтæ. Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас.	Æрхæцæн нысæнтты æвæрд бæрæг кæнын. Амонин дзырдты морфологион арæзт. Комкоммæ ныхасæй фæрссаг ныхас аразын.
		<i>Ныхасы рæзт</i> Мады къухты рæвдыд Цæрукъаты А. æмдзæвгæ «Мады къухты рæвдыд». Ходы К. æмдзæвгæ «Мæ дзæбæх мад». Хъайтыхъты А. радзырд «Фыдус»-æй скъуыддзаг.	Текстæн сæргонд хъуыды кæнын. Текстæн стилистикон анализ кæнынмæ арæхсын. Хи хъуыдытæ фыссын сылгоймаджы æгъдауы тыххæй. Гыццыл нывæцæн фыссын мады тыххæй.

33.	Разæвæрдтæ æмæ фæсæвæрдтæ. Æвастхæртæ. Мырфæзмæн дзырдтæ	Разæвæрдтæ æмæ фæсæвæрдтæ. Æвастхæрты нысаниуджытæ, сæ хæстæ. Мырфæзмæн дзырдтæ, сæ равзæрд.	Разæвæрдтæ æмæ фæсæвæрдтæ иртасын, сæ хæстæ сын амонь. Æвастхæрты нысаниуджытыл дзурын, ныхасы сæ пайда кæнын амонь. Мырфæзмæн дзырдтæ хицæн кæнын æвастхæртæй. Æрхæцæн нысæнттæ æвастхæртимæ. Наукон хъусынгæнинаг ныффыссын æвастхæрты тыххæй. Хъуыдыйæдтæн синтаксисон æвзæрст кæнын
		<i>Фæлхат кæнын</i> Æрхæцæн нысæнттæ хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты, комкоммæ ныхасы Аргъæнæн- æнкъарæнджын дзырдтæ.	Хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнтты æвæрд æмбарын кæнын.
		<i>Ныхасы рæст</i> Ирыстон куыд бау ис Уæрæсеимæ Скъуыддзæгтæ: Блиты М. «Ирыстон куыд бау ис Уæрæсеимæ» (тæлмац*). Плиты Г. трагеди «Чермен»-æй æ. инн.	Тексты аразæн хæйттæ æмæ сæ бастдзинады фæрæзтæ амонь. Тексты мидисмæ фæрстытæ дæттын. Хъусынгæнинаг фыссын æрдхорды миниуджыты тыххæй. Цыбыр нывæцæн фыссын амынд темæйæ.
34.	Контролон куыст		

Сәйраг домәнтә 10-әм къласы скъоладзауты зонындзинәдтә әмә арәхстдзинәдтәм

Скъоладзаутә хъуамә зоной:

- хъәләсон әмә әмхъәләсон мырты хицәндзинәдтә, сә растдзурынад;
- әрбайсгә дзырдты растдзурынад;
- цавды әгъдәуттә;
- дзырдтә сә мидисмә, нысаниуджытәм әмә тематикон къордтәм гәсгә цавәртә сты, уый;
- дзырдты семантикон әмә стилистикон къордтә;
- уәгъдибар әмә әнәуәгъдибар дзырdbәстытә;
- фразеологион синонимтә әмә антонимтә;
- фразеологион иуәгты стилистикон миниуджытә;
- этикетон ныхасы формуләты тематикә әмә әвзагон арәзт;
- дзырды арәзт әмә дзырдаразән мадзәлттә;
- ныхасы хәйтты сәйраг грамматикон миниуджытә;
- орфографион әмә пунктуацион әгъдәуттә;
- литературон әмә диалектон ныхас;
- әмбарынадтә: фысгә әмә дзургә ныхас, ныхас кәныны сферәтә, монолог әмә диалог;
- диалогон ныхас монологон ныхасәй иртасын;
- литературон әмә стилистикон нормәтә;
- лексикон-грамматикон стилистикон мадзәлттә;
- текстты хуызтә;
- ныхасы стильтә әмә сә 'взагон миниуджытә;
- ирон әмә дыгурон әвзәгты иуәй-иу лексикон-грамматикон хицәндзинәдтә.

Скъоладзаутә хъуамә арәхсой:

- хъәләсон әмә әмхъәләсон мыртәй сә миниуджытәм гәсгә пайда кәнынмә;
- дзырдтә әмә дзырдты къордты цавд раст әвәрын әмә дзурынмә;
- дзырдтә әмә дзырdbәстыты алы хуызтәй ныхасы уавәрмә гәсгә пайда кәнынмә;
- фразеологион здәхтытәй пайда кәнынмә;
- алыхуызон дзырдарәзтон мадзәлтты фәрцы хъәугә дзырдтә аразынмә;

- дзырдтæн сæ грамматикон формæтæ хынцгæйæ, дзырdbæстытæ, хъуыдыйæдтæ æмæ алыхуызон тексттæ аразынмæ;
- ныхасы темæ æмæ нысанмæ гæсгæ диалогтæ аразын æмæ сæ пайда кæнынмæ;
- ныхасы æмæ æвзаджы стилитæ кæрæдзийæ хицæн кæнынмæ;
- этикетон формулæтæй ныхасы уавæрмæ гæсгæ пайда кæнынмæ;
- фарстæн раст дзуапп æвзарынмæ;
- ныхас дарддæр хæццæ кæнынмæ;
- диалоджы стереотипон æвзагон мадзæлттæй пайда кæнынмæ;
- диалогон ныхасæй монологон ныхас аразынмæ;
- бæлвырд темæйæ быцæу ныхас аразынмæ;
- текст пунктуацийы æгъдæуттæм гæсгæ æвзарынмæ;
- литературон ныхас диалектон æмæ æндæр ныхасæй иртасынмæ;
- тексты темæ (дæлтемæтæ) æмæ идейæ бæрæг кæнынмæ, пълан ын аразынмæ æмæ йæ уыцы пъланмæ гæсгæ фыссынмæ (дзурынмæ);
- тексты темæ æмæ дæлтемæтимæ баст дзырдты къордтæ амонынмæ;
- тексты цы стилистикон мадзæлттæ ис, уыдон иртасын æмæ сын сæ хæстæ æмбарын кæнынмæ;
- дзырдтæ æмæ æнгом дзырdbæстытæй сæ лексикон, грамматикон æмæ стилистикон нысаниуджытæм гæсгæ пайда кæнынмæ;
- тексттæ алыхуызон стилитæм гæсгæ аразынмæ;
- текст кæронмæ фыссынмæ, сæргонд ын хъуыды кæнынмæ;
- рефераттæ, хъусынгæнинагтæ, докладтæ, гыццыл сочиненитæ цæттæ кæнынмæ;
- текст мидисджын хæйттыл дих кæнынмæ;
- тексты мидисæй хатдзæгтæ кæнынмæ;
- алыхуызон рæдыдтытæ раст кæнынмæ;
- хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты, комкоммæ ныхасы æрхæцæн нысæнттæ раст æвæрынмæ;
- этикетон формулæтæ æмæ æвзагон штамптæй ныхасы уавæрмæ гæсгæ пайда кæнынмæ;
- алыхуызон æвзæрстытæ кæнынмæ.